

Assignatura

PLANIFICACIO I ANALISI D'EMPRESES

Curs

5è 1993-94

PROGRAMA

Grup

(Matí)

01	I. Vilardell
02	D. Prior

horaris tutoria

dimecres i divendres	10.30 - 12.00 h.
dimarts i dijous	12.00 - 13.30 h.

(Tarda)

50	J. Vergés
51	M. Torrent

dimarts	18.00 - 19.30 h.
divendres	12.00 - 13.30 h.
dimarts	
divendres	

RESUM TEMATIC

L'assignatura s'inscriu dins de l'àrea de l'anàlisi econòmica del funcionament de l'empresa, i està dividida en dos parts:

I) PLANIFICACIO ECONOMICA-FINANCERA DE L'EMPRESA

dedicada a desenvolupar el procés de Plans Econòmics i Financers; l'anàlisi de l'equilibri-optimització d'aquests Plans (Simulació de resultats previstos, condicions de viabilitat econòmica, i ajustos financers a la previsió per a garantir l'equilibri ex-ante); així com l'anàlisi factorial de les desviacions respecte a la realitat posterior.

II) CONTROL I AVALUACIO DE LA GESTIO EMPRESARIAL

En aquesta part es distingeix entre dos blocs temàtics:

1) **Teoria de l'Agència i Control de la Gestió.**- partint de l'existència d'una planificació periòdica, s'estudia en aquesta part el problema del Control de la Gestió d'una empresa, divisió, filial o unitat econòmica subordinada, des de la instància

superior a ella (l'anomenat "problema d'agència"). El tema es desenvolupa considerant diferents situacions tipus: empresa subordinada o filial, Divisió, i Departament intern d'una empresa; i es dedica especial importància al tema de la forma d'establir l'estímul econòmic per a interessar als directius responsables de cada unitat subordinada en assolir el màxim nivell d'eficiència.

2) Avaluació de l'Eficiència: Rendibilitat / Productivitat.- On s'estudien tècniques d'avaluació o diagnòstic econòmic de l'empresa des de l'exterior. L'enfoc es centra en l'anàlisi factorial de la taxa de rendibilitat i la seva relació amb els factors que la determinen, tant externs com interns, centrant l'anàlisi en les variacions observades en la Productivitat.

FORMA D'AVALUACIO

Per avaluar els coneixements de l'assignatura es faran dos exàmens quadrimestrals que coincidiran amb els continguts de cada una de les parts del programa. Aquests exàmens seran alliberatoris i caldrà aprovar-los tots dos per superar l'assignatura.

PART I. PLANIFICACIO ECONOMICA-FINANCERA DE L'EMPRESA

1. SOBRE L'ELABORACIO D'UN SISTEMA INTEGRAT DE PRESSUPOSTOS

- 1.1. Introducció a la Planificació Econòmica-Financera.**
- 1.2. Tipus de Plans.**
- 1.3. Funcionament d'un sistema integrat de planificació.**
- 1.4. El Pla Operatiu Anual: perspectiva global.**

2. PREVISIONS D'ACTIVITAT

- 2.1. Programació del Ingressos (Vendes) a mig termini.**
 - 2.1.1. Previsió de Vendes en situacions monopolístiques.
 - 2.1.2. Previsió de Vendes en situacions competitives.
 - 2.1.3. Tècniques de previsió més elementals.
- 2.2. Previsions de Producció i Compres.**

3. PREVISIONS DE COSTOS I DE RESULTATS

- 3.1. Previsió dels Costos de Funcionament "directes".**
 - 3.1.1. Distinció "directes" v.s. "discrecionals".
 - 3.1.2. El "Pressupost flexible"; Seccions de Producció.
 - 3.1.3. Seccions Comercials, de Compres i d'Administració.
- 3.2. La previsió de Costos "Discrecionals".**
 - 3.2.1. La "indefinició" dels Costos Discrecionals.
 - 3.2.2. Tècniques aplicables; PPBS i "Pressupost Base Zero".

3.3. El Pressupost de Resultats (Resum de la Planificació Econòmica).

- 3.3.1. Les diferents alternatives de formulació.
- 3.3.2. El Pressupost de Resultats per "línies de venda".
- 3.3.3. Costos d'inactivitat previstos.

4. L'ANALISI DEL PUNT D'EQUILIBRI I LA SIMULACIO DE RESULTATS EN LA PLANIFICACIO ECONOMICA.

- 4.1. El model clàssic base del Punt d'Equilibri.**
- 4.2. L'anàlisi del Punt d'Equilibri en l'empresa multiproducte.**
- 4.3. Generalització del model: del PE a la Simulació de Resultats.**
 - 4.3.1. Simulació variant la previsió global de Vendes.
 - 4.3.2. Simulació variant la previsió de determinades Vendes.
 - 4.3.3. Inclusió de la no linealitat de costos.
- 4.4. Aplicació de la Simulació de Resultats a "Estudis de Viabilitat".**
- 4.5. Optimització del Pla Econòmic: La Simulació de Resultats en el cas general.**

5. LA PLANIFICACIO FINANCERA, EQUILIBRI FINANCER DE LA PREVISIO.

- 5.1. El pas de Previsions econòmiques a previsions financeres.**
- 5.2. Concepte d'equilibri financer ex-ante.**
- 5.3. Previsió de la Variació del Disponible (càlcul del "Cash Flow" net previst)**
- 5.4. L'equilibri financer a la planificació (reajustament de previsió per aconseguir l'equilibri financer).**
 - 5.4.1. Ajustaments ex-ante via previsions envers l'Exigible.
 - 5.4.2. Ajustaments ex-ante via Clients i Descompte Bancari.
 - 5.4.3. Ajustaments ex-ante via previsió xifra de Vendes.
 - 5.4.4. Altres casos.
- 5.5. La periodificació a curt termini respecte a l'equilibri i als ajustaments a fer en el Pla general.**

6. L'ANALISI DE LES DESVIACIONS SOBRE EL RESULTAT PREVIST.

- 6.1. Models i tècniques d'anàlisi:**
 - 6.1.1. Anàlisi de la desviació en els Ingressos (Facturació).
 - 6.1.2. L'anàlisi de la desviació en els Resultats.
 - 6.1.3. Model d'anàlisi I: "Anàlisi global"
- 6.2. Model d'anàlisi II, "anàlisi per articles".**
- 6.3. Generalització (adaptacions del Models-base a casos concrets).**
- 6.4. L'avaluació de la gestió a partir de l'anàlisi.**
 - 6.4.1. Utilització de l'anàlisi de desviacions per a l'avaluació d'un àrea concreta de gestió dintre de l'empresa.
 - 6.4.2. Separació dels efectes explicatius externs i interns.
 - 6.4.3. Efectes creuats entre àrees de gestió.

6.5. Enfocs alternatius.

BIBLIOGRAFIA BASICA

1. "La planificació econòmica i Financera de l'Empresa". Publicació de la Facultat (pF).
2. "P.A.E. Exercicis I". (pF).

BIBILOGRAFIA COMPLEMENTARIA

- AMEY, L.R./EGGINTON, D.A.: "Management Accounting: A conceptual approach" (1973); Cap. 4 a 10.
- AUBER-KRIER, J.: "Gestión de la Empresa". Parte 3ª Cap. II.
- FREIJE, A.: "Planificación a Corto Plazo y Control de Dirección ". (1982); Partes 2ª y 3ª, más tema 25.
- JONES, H.: "Preparing Company Plans".

PART II CONTROL I AVALUACIÓ DE LA GESTIÓ EMPRESARIAL

BLOC II.1: Control intern i optimització de l'eficiència empresarial.

(Temes 7 a 9)

7. CONTROL DE GESTIÓ I TEORIA DE L'AGÈNCIA.

7.1. El "Control de la Gestió" (CG) com condició d'eficiència.

- 7.1.1. Anàlisi de Desviacions: condició necessària pero no suficient.
- 7.1.2. El (CG) com Sistema d'Informació a la Direcció General.
- 7.1.3. Elements per a definir el control òptim: Eficàcia vs. Eficiència.

7.2. La Teoria (o problema) "de l'Agència".

- 7.2.1. Elements del "problema d'agència".
- 7.2.2. La no-concordància d'objectius Agent<- ->Principal.
- 7.2.3. El plantejament més habitual de la "Teoria de l'Agència".
- 7.2.4. La (TA) en els casos empíricament més rellevants.
- 7.2.5. Replantejament de la (TA): El control òptim.

7.3. "Indicadors de Gestió" i efectivitat del Control: anàlisi de l'evidència empírica.

- 7.3.1. Distinció entre "eficàcia" i "eficiència" amb relació a la idoneïtat dels indicadors.
- 7.3.2. La relació d'agència en diferents situacions.

7.4. El Benefici anual com indicador per a l'avaluació i control.

7.5. Conclusions de l'anàlisi empíric sobre els sistemes de Control.

- 7.5.1. Relació entre Descentralització, Control exercit i eficiència aconseguida.

- 7.5.2. Condicions necessàries per a que un sistema de Control garanteixi l'Eficiència de les Unitats de Gestió Subordinades.

8. LA FORMULACIÓ D'OBJECTIUS D'OPTIMITZACIÓ CONDICIONADA PER AL (CG).

- 8.1. Estructura del Model utilitzat i definició de les Variables per al Control.
8.2. Formulació de la funció Objectiu (Restriccions i Variables de Control).
8.3. Definició del Control Periòdic a establir, d'acord amb la Funció-Objectiu resultant.
8.4. Resum del model de formulació d'objectius.
8.4.1. Aplicació directa del model.
8.4.2. Aplicació inversa del model.

9. DEFINICIO I UTILITZACIO DE FORMULES D'ESTIMUL ECONOMIC PER ALS AGENTS.

- 9.1. Models de Funcions-Estímul.
9.1.1. El paper de l'estímul econòmic.
9.1.2. Els models d'Ellman.
9.1.3. El model de FAN.
9.1.4. El model més general de Weitzman.
9.2. Utilització de Funcions-Estímul: determinació dels paràmetres.
9.3. Agents neutrals, adversos i propensos al risc.
9.4. Funcions-Estímul amb una part fixa.
9.5. Adaptacions de les funcions-estímul a d'altres casos.

BIBLIOGRAFIA BASICA del bloc "Control"

3. "Control intern i optimització de l'eficiència de la gestió empresarial" (pF).
4. "P.A.E., (Lectures II.1)". (pF).
5. "P.A.E., (Exercicis II.1)". (pF).

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

- AMEY, L.R./EGGINTON, D.A.: Op. Cit. Cap. 17 y 18.
- IJIRI, Y.: "Análisis de objetivos y Control de Gestión". Cap. 4.
- VERGES, J.: "El -problema- de las Empresas Públicas". Hacienda Pública Española nº 78, pp. 41 a 66 y 223 a 233.

BLOC II.2. Avaluació de l'Eficiència: Rendibilitat /Productivitat.

10. L'AVALUACIO D'UNA EMPRESA DES DE L'EXTERIOR

- 10.1. La perspectiva de "l'Anàlisi Extern"; objectius, possibilitats i fonts d'informació.
10.2. La informació comptable: Utilització i limitacions.
10.3. La informació sobre l'activitat, l'estructura interna i les relacions externes.

10.4. Instruments de l'Anàlisi Econòmica-Financera.

- 10.4.1. Definició de Variables econòmic-comptables a utilitzar.
- 10.4.2. Definició d'un conjunt coherent d'Index ("ratios").
- 10.4.3. Tècniques per a l'elaboració del "diagnòstic" econòmic-financer.

11. ANALISI DEL FUNCIONAMENT ECONOMIC, (I): FACTORS DETERMINANTS DE LA RENDIBILITAT.

- 11.1. Models d'anàlisi factorial simple de la Rendibilitat. Limitacions.
- 11.2. Mètodes de determinació dels efectes atribuïbles a cada variable determinant.
- 11.3. Model per etapes: (1) Anàlisi factorial de la Rendibilitat dels Capitals Propis; 1 "efecte apalancament".
- 11.3. Model per etapes: (2) Anàlisi factorial de la Rendibilitat de l'Empresa i de la Rendibilitat de l'Explotació.

12. ANALISI DEL FUNCIONAMENT ECONOMIC, (II): MARGES I PRODUCTIVITAT.

- 12.1. Anàlisi factorial de la Taxa de Marge Brut.
- 12.2. El Càlcul dels Index de Preus i dels Index de variació de la Productivitat; utilització d'index desagregats.
- 12.3. Aplicació de l'anàlisi a les taxes de Costos-no-imputats:
 - 12.3.1. L'anàlisi de la Taxa de Costos Fixes.
 - 12.3.2. L'anàlisi de la Taxa de Costos Variables.
- 12.4. Els diferents Index de variació de Productivitat, i el seu significat estricte.
- 12.5. Aplicació global del model estudiat: Rendibilitat/Productivitat; aplicació de la Simulació.

BIBLIOGRAFIA BASICA del bloc II.2

- 6. "Análisis de los factores determinantes de la Rentabilidad de las empresas". (pF).
- 7. "Ejercicios II.2)". (pF).

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

- BERNSTEIN, L.A.: "Financial Statement Analysis". (parte IV).
- FERNANDEZ, E.: "Formulación y Análisis de Estados Contables". ("2ª parte).
- SIZER, J. (Ed.): "Readings in Management Accounting". (Cap. 2, 3 y 4).